

Inhoud

Voorwoord	7
1 Jeugdbescherming in de 21e eeuw Prudentie, professionaliteit en proportionaliteit	9
2 Grondslagen van jeugdbescherming	26
3 Omissie in jeugdbeschermingswet dwingt rechter tot creativiteit	44
4 Prenatale kinderbescherming Precaire kwesties, lichtzinnige voorstellen	52
5 Kinderen en zelfbeschikking over hun leven	65
6 Kindermishandeling: geen wetswijziging, wel heldere criteria	74
7 Moeten we vasthouden aan het verplichte ouderschapsplan?	84
8 Jeugdwet biedt onvoldoende rechtsbescherming	92
9 Mulock Houwer: criticus en pionier van de residentiële jeugdzorg	97
10 Andere tijden, andere jeugd?	113
11 De leeftijdsgrenzen in het jeugdstrafrecht	130
12 Jongvolwassenen en adolescentenstrafrecht	149
13 Past straf wel in opvoeding?	158
14 De kinderrechter als pedagoog	172
15 Regels bij het verhoor van kinderen	187

16	Stop Halt	197
	Laat de politie kattenkwaad zelf afhandelen	
17	Diversie: succes en mislukking	204
18	Jong vast – 1905 tot 2005	214
	Vrijheidsbeneming in het Nederlandse jeugdstrafrecht	
	Verantwoording	238

Voorwoord

Na een serie superdikke, zware boeken over achtergronden van jeugdcriminaliteit, jeugdrecht en justitiële interventies voor jeugdige delinquenten, werd het tijd voor een ‘draagbare Weijers’: een verzameling artikelen, boekbijdragen, essays en reviews die eerder verschenen in Nederlandse en buitenlandse vaktijdschriften en bundels. Ondanks aanzienlijke verschillen in stijl en toonzetting, in lengte en in de context en tijd waarin ze zijn gepubliceerd, zijn er twee duidelijke noemers waaronder alle publicaties in dit boek kunnen worden gerangschikt: jeugdbescherming en jeugdstrafrecht, de twee vakgebieden waarmee ik me de afgelopen twintig jaar in de eerste plaats heb beziggehouden. Het zal de lezer echter niet ontgaan dat al deze stukken steeds worden gedomineerd door eenzelfde invalshoek, namelijk die van de pedagoog.

De rode draad door de achttien hier samengebrachte stukken is de reflectie op de grondslagen van jeugdstrafrecht en kindbescherming, steeds vanuit een pedagogisch perspectief. Daarnaast valt op dat in veel van deze stukken ruimschoots aandacht wordt geschonken aan de historische ontwikkeling. Dat is allerm minst toevallig. Al tijdens mijn studie en aansluitend in mijn proefschrift lag er een stevig accent op de geschiedschrijving. Ik kwam in 1996 naar Utrecht om het onderwijs in de historische pedagogiek te verzorgen; ik was bij meerdere onderzoeksprojecten op het terrein van de geschiedschrijving van de gedragswetenschappen betrokken en tot op de dag van vandaag voorzie ik de eerstejaars pedagogen in Utrecht nog steeds met veel plezier van een klein beetje basiskennis over de ontstaansgeschiedenis van hun vak.

Dit boek verschijnt ter gelegenheid van mijn afscheid van de Universiteit Utrecht. Het opent dan ook met mijn afscheidsrede en mijn (tweede) oratie uit 2012. Ik dank de opleiding Pedagogiek voor de genereuze geste waardoor ik in staat ben degenen die bij mijn afscheid aanwezig zijn, dit boek aan te bieden. Ik dank Uitgeverij Boom Lemma voor de ruimhartige wijze waarop mij werd toegestaan meerdere publicaties die eerder bij deze Haagse uitgever zijn verschenen, in deze bundel van Uitgeverij SWP op te nemen. En ik dank bovenal Paul Roosenstein dat hij er zo'n fraaie uitgave van heeft gemaakt. Ik hoop en verwacht dat onze samenwerking, die zich uitstrekt van boeken tot congressen en van cursussen tot blogs, nog lang zal voortduren, maar vooralsnog beschouw ik deze uitgave als hoogtepunt in de reeks projecten die wij samen hebben ondernomen.

Ido Weijers